

Referat

Referat af 10. ordinære møde i Kommunernes It-Arkitekturråd

Mødet blev afholdt den 8. maj 2014, på Schæffergården, Gentofte

Fremmøde.....	2
1. Velkommen og siden sidst	3
2. Introduktion til arbejdet med kommunernes fælles arkitekturstyring.....	4
3. Introduktion til den fælleskommunale rammearkitektur	5
4. Struktur for rammearkitektur.dk.....	6
5. Opdateret Arkitekturrapport for SAPA	7
6. Status på arbejdet med fælles infrastruktur (fast punkt)	9
7. Status på arbejdet med fælles snitflader (fast punkt).....	11
8. Sikkerhedsstandarder og – løsninger på sundhedsområdet	12
9. SOR – Sundhedsvæsenets Organisationsregister	14
11. Opfølgning på pilotafholdelse af kurser i arkitekturstyring	15

Den 6. juni 2014

Sags ID: SAG-2013-07860

Dok.ID: 1867765

PHN@kl.dk

Direkte 3370 3716

Mobil 2478 6163

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/15

Fremmøde

Deltagere:

Henrik Brix, Favrskov Kommune

Ghita Thiesen, KL

Anna Schou Johansen, Københavns Kommune

Eva Minke Andersen, Aabenraa Kommune

Flemming Nielsen, Aarhus Kommune

Per Aalbæk Nielsen, Høje-Taastrup Kommune

Steffen Mark Jensen, Odense Kommune

Pia Færch, KL

Peter Egelund, KOMBIT

Ralf Klitgaard Jensen, KL (under pkt. 9-11)

Pia Hansen, sekretariatet

Julie Thinesen Bendtsen, KL (referent)

1. Velkommen og siden sidst

Henrik Brix, formand for Kommunernes It-Arkitekturråd, Ghita Thiesen, KL, og Peter Egelund, KOMBIT.

Ghita Thiesen indledte mødet med at byde velkommen til Eva Minke Andersen, Aabenraa Kommune, som indtræder som fast repræsentant for KIT@ i It-Arkitekturrådet.

Ghita Thiesen orienterede om status på arbejdet med LetBlanket, som er en ny metode til at indhente de data, der skal anvendes i forbindelse med oplysning af en sag. Projektet indeholder megen arkitektur og har sammenhæng til rammearkitekturen, da projektet fokuserer på at hjemtage forretningsviden, effektivisere arbejdsgange og muliggøre fremtidige selvbetjeningsløsninger. Derfor vil projektet på et senere tidspunkt blive taget op med rådet som et egentligt dagsordenspunkt.

Ghita Thiesen orienterede videre om et møde med Finansrådet om et evt. arkitektursamarbejde. Finanssektoren og kommunerne har fælles interesser om eksempelvis Grunddata og NemId.

Endelig orienterede Ghita Thiesen om, at da Digitaliseringsstyrelsen nu har vedkendt sig ansvaret for OIO-standarderne, er der indkaldt til møde i en nyoprettet styregruppen for standarderne Klassifikation og Organisation.

Peter Egelund orienterede om, at der siden sidst er sket en del i KOMBIT, som har fået både en ny bestyrelse og en ny formand. Samtidigt er en række af de nye fælles systemer gået i udbud. Videre er der afholdt kommunedage for 225 kommunale kollegaer. Meget af kommunernes tilbagemelding omhandlede tvivl om, hvorvidt anbefalinger fra KOMBIT i forbindelse med kommunernes forberedelse af implementering af nye systemer skal opfattes som egentlige krav eller som muligheder. It-Arkitekturrådet bakkede op om, at der er behov for mere klare udmeldinger, og kommenterede samtidigt, at det vil være et dilemma, da vi ikke taler om corporate it men i stedet anbefaling og rådgivning til kommunerne.

Henrik Brix orienterede om, at han er blevet kontaktet af formanden for det nyoprettede regionalt It-Arkitekturråd RITA med henblik på et muligt fremadrettet samarbejde. Nedsættelsen af rådet er besluttet af de 5 it-direktører i regionerne, og rådet vil fremadrettet blive sekretariatsbetjent af RSI.

2. Introduktion til arbejdet med kommunernes fælles arkitekturstyring

Pia Hansen, KL

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager orienteringen til efterretning.

Drøftelse

På baggrund af, at der i løbet af det seneste halve års tid er optaget en del nye medlemmer i rådet, indledte Pia Hansen mødet med en introduktion til baggrund for og målsætninger med en fælleskommunal arkitekturstyring, organisering omkring rådet og de hidtidige resultater.

Bilag

Bilag 10: Præsentation - Introduktion til arbejdet med kommunernes fælles arkitekturstyring.

3. Introduktion til den fælleskommunale rammearkitektur

Peter Thrane og Erik-Helweg-Larsen, KL.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager orienteringen til efterretning.

Drøftelse

En afgørende indsats og omdrejningspunktet for den fælles arkitekturstyring er den fælleskommunale rammearkitektur. Arkitekturen skal muliggøre at forskellige leverandørers systemer kan kommunikere, og at samme løsning ikke skal udbydes flere gange. Kommunernes selvbestemmelse og muligheden for, at forskellige kommuner udvikler forskellige løsninger tilpasset deres individuelle behov, gør, at vi nu har en multidimensionel leverandørstrategi. Med øget digitalisering og salget af KMD er der et øget behov for, at standardisere og fastlægge rammer, hvilket er grundlaget for arbejdet med den fælleskommunale rammearkitektur, hvis formål det er at hjælpe kommunerne til at kunne opnå de fem arkitekturmål: Sammenhængende it, Genbrug, Byg til forandring, Flere leverandører og Driftsstabilitet.

Det er vigtigt, at skelne mellem rammearkitekturen, som er en ren logisk strukturering, og så de fysiske systemer. Rammearkitekturen kan forstås som en overordnet spilleplade, en ramme med et defineret sæt standarder og regler, som spilles efter når man er på banen, d.v.s. når man laver it til kommunerne. Rammearkitekturen udbygges løbende i takt med at flere forretningsområder dækkes ind m.v. Byggeblokkene er definerede koblinger af processer, informationer og regler, som beskriver en afgrænset kommunal opgave. I dag ligger en lang række arbejdsgange, processer og ræsonnementer gemt bag de eksisterende systemer, hvor den enkelte leverandør ligger inde med kommunernes forretningsviden. I rammearkitekturen stilles denne viden til rådighed for alle i de fælles byggeblokke, som så kan implementeres fysisk af forskellige leverandører på forskellige måder.

En stor udfordring er arbejdet med at udsprede budskabet om rammearkitekturen i et forretningsorienteret sprog, hvor værdien for kerneforretningen bliver tydelig. Her handler det ikke om at beskrive selve konceptet, men hvordan brugen af rammearkitekturen kan skabe værdi på det enkelte forretningsområde.

Bilag

Bilag 11: Præsentation Introduktion til den fælleskommunale rammearkitektur.

4. Struktur for rammearkitektur.dk

Marius Hartmann, KL.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet godkender den fremadrettede struktur for rammearkitektur.dk.

Beslutning

It-Arkitekturrådet godkendte den fremadrettede struktur for rammearkitektur.dk.

Drøftelse

Marius Hartmann redegjorde kort for den fremadrettede organisering af rammearkitektur.dk, som er hovedsitet for den fælleskommunale rammearkitektur.

It-Arkitekturrådet udtrykte begejstring for den nye side, herunder at der er taget hensyn til differentierede målgrupper, og at siden også vil fungere som udstillingsportal med links til andre kilder.

Rådet efterspurgte, at der på sitet ville ligge forskellige one-pagers, som at forklare dele af rammearkitekturen i et forretningsorienteret sprog. Det kunne f.eks. være strategiske begrundelser, illustrationer og lignende, hvilket ville gøre kommunikationsarbejdet for arkitekter ude i kommunerne mere håndgribeligt og nemmere at gå til. På samme vis efterspurgte rådet fælles power point præsentationer, som indeholder modeller, eksempler og forklaringer på de forskellige elementer i rammearkitekturen.

Bilag

Bilag 12: Præsentation - Struktur for rammearkitektur.dk.

5. Opdateret Arkitekturrapport for SAPA

Kenneth Møller Johansen og Denny Christensen, KOMBIT

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet drøfter, om:

- Rapportens omfang og indhold er dækkende
- SAPA-løsningens brug af rammearkitekturen er sund
- SAPA-løsningens arkitektur er fornuftig

Drøftelse

Kenneth Møller Johansen orienterede indledningsvist om aktuel status i SAPA projektet, hvor udbuddet er sendt i prækvalifikation med frist for anmodning om prækvalifikation i midten af juni. En kontrakt forventes, at være underskrevet inden årets udgang.

Denny Christensen orienterede overordnet om arkitekturen i SAPA-løsningen, herunder de stærke afhængigheder til de fælleskommunale støtte-systemer.

It-Arkitekturrådet kommenterede, at det af Arkitekturrapporten ikke fremgår tydeligt, hvorvidt projektet har forholdt sig aktivt til alle de fælleskommunale arkitekturprincipper. Projektet bekræftede, at det har de, men at rapporten alene fokuserer på de tre principper, som har været hovedfokus.

It-Arkitekturrådet spurgte til, om der er en uafhængig kontrol af, om rapporten er dækkende i forhold til det omfattende kravmateriale for SAPA-løsningen. Pia Hansen orienterede om, at Arkitekturrapporterne udarbejdes af projektet alene, og at der således tages udgangspunkt i tillid til, at projektet åbent fremlægger arkitekturvalg og –fravalg, som måtte have betydning for kommunernes forretning.

En kommentar fra netværket af kommunale forretnings- og it-arkitekter omhandlede, at projektets forudsætninger i rapporten var beskrevet produktrettede, og at de bør være aftagerrettede. Projektet bakkede op om dette.

En anden kommentar lød, at det i rapporten er uklart, om rolle- og rettighedsstyring vil være indlejret i SAPA. Projektet forklarede, at bruger- og rettighedsstyring ligger i Organisation, men vil kunne tilgås via SAPA. It-Arkitekturrådet opfordrede til at præcisere dette.

Styregruppen for borgerservice i Aarhus Kommune har fremført et ønske om, at borgere ved hjælp af SAPA kan få adgang til egne informationer via borger.dk. KOMBIT vil drøfte det i kommunestyregruppen i juni. Fokus er nu på monopolbruddet, men en fremtidig integration med borger.dk er tænkt ind og fremgår af udbudsmaterialet.

Afslutningsvist spurgte rådet til, hvordan projektet oplever brugen af arkitekturrapporten og processen omkring det. Projektet gav udtryk for, at rapporten er med til at skærpe projektets arbejde, og at tidsforbrug på udarbejdelse af rapporten og behandling af høringssvar var begrænset og ikke spildt. Det blev dog påpeget, at processen med at indhente høringssvar i netværket kalendermæssigt er lang.

Bilag

Bilag 13: Præsentation - Opdateret Arkitekturrapport for SAPA.

6. Status på arbejdet med fælles infrastruktur (fast punkt)

Mette Simonsen og Michael Strand, KOMBIT, og Peter Thrane, KL.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager orienteringen til efterretning.

Drøftelse

Mette Holm Simonsen er nu ansvarlig i KOMBIT for **Serviceplatformen**, som nu er overgået til løbende forvaltning. Hun havde på opfordring medbragt aktuel statistik for antallet af kald til Serviceplatformen samt kommunernes tilslutning. Der har ikke siden It-Arkitekturrådet sidst blev præsenteret for en lignende statistik været øget belastning af Serviceplatformen og de angivne peak skyldes test.

It-Arkitekturrådet spurgte ind til, om der er sket et fald i antallet af kommuner med Serviceaftale. Det afkræftede Mette Holm Simonsen. Når det kan se sådan ud jf. grafen, skyldes det, at én samlet service aftalemæssigt nu er opdelt i 6 mindre services.

Mette Holm Simonsen orienterede videre om, at NemRefusion snart begynder at anvende Serviceplatformen, og at intentionen er, at FLIS er næste i rækken.

Michael Strand fortsatte med en aktuel status på arbejdet med **de fælleskommunale støttesystemer**, hvor prækvalifikation er tilendebragt, og der er udvalgt fem leverandører til den videre proces. Efter planen modtager KOMBIT tilbuddene primo juni, og forventningen er, at der underskrives kontrakt ultimo september.

Der er i relation til støttesystemerne nedsat arbejdsgrupper med kommunale fagfolk, som fremadrettet bl.a. skal medvirke til at identificere opgaver i kommunerne og KOMBIT frem mod ibrugtagning af systemerne. Videre er der arbejdet med en sikkerhedspolitik, hvor der udestår involvering af interessenter uden for KOMBIT.

Peter Thrane og Michael Strand redegjorde særskilt for de **operationelle erfaringer med anvendelse af rammearkitekturen** i forhold til de fælleskommunale støttesystemer. Arkitekturen for støttesystemerne bygger på rammearkitekturen i form af både de fælleskommunale arkitekturprincipper og byggeblokke, men samtidigt er der foretaget en række praktiske implementeringsvalg, som ikke udspringer af eller har indvirkning på rammearkitekturen, og som heller ikke er i modsætning til rammearkitekturen.

Det drejer sig bl.a. om beslutningen om “fede fagsystemer”, d.v.s. systemer, der er selvbærende i forhold til funktioner og data. Valget er taget i overensstemmelse med princippet om at bygge robuste og drifts stabile systemer, og det er på ingen måde i modsætning til rammearkitekturen. Der er tale om et implementeringsvalg, som er fundet mest hensigtsmæssigt i den givne

kontekst med de aktuelle fælleskommunale udbud, men som ikke har en generel udstrækning i forhold til fællesrammen.

I forhold til rammearkitekturen er det helt centrale, at der ikke er tale om monolit systemer, som selv definerer begreber og strukturer i data m.v., men at der anvendes et standardiseret begrebsapparat. Det er helt afgørende og betyder, at data vil kunne genbruges på tværs af systemer og leverandører jf. fremtidige behov.

Michael Strand forklarede, at der udestår et arbejde med at definere forretningsmæssige objekttyper, beskedtyper og objekthandlinger. Det er vanskeligt, at sætte en tidshorisont for dette arbejde, da meget er skitseret, men pt. har man ikke kræfterne til at udføre.

It-Arkitekturrådet lagde vægt på, at det kommunikeres tydeligt og klart til kommunerne, at de tykke fagsystemer er et specifikt valg truffet i forhold til de aktuelle udbud, og hvilke konsekvenser det har for kommunerne, herunder i forhold til de udfordringer som det har i forhold til kommunernes legacy systemer, der ikke er opbygget efter denne struktur.

Afslutningsvist redegjorde Michael Strand for **sammenhænge og forskelle mellem den fælleskommunale serviceplatform og datafordeleren** i fællesoffentligt regi. Først og fremmest er der tale om, at serviceplatformen er udviklet og tilgængelig for de forestående udbud af fælleskommunale systemer, mens datafordeleren er i udbudsproces, og ibrugtagningsdato er usikker. Scopet for datafordeleren er blevet større, og der vil være et overlap imellem datafordeleren og Serviceplatformen, men fællesmængden er begrænset.

Det blev bemærket, at afregningsmodellen for serviceplatformen kan være problematisk, bl.a. på baggrund af Digitaliseringsstyrelsens retorik, hvor det fremlægges, at datafordeleren er gratis. KOMBIT blev opfordret til at kommunikere klarere, at serviceplatform og datafordeler er to forskellige elementer. Videre har kommunerne udtrykt en vis utilfredshed med forretningsmodellen, som indeholder et fast abonnement og klikafgift. KOMBIT vil derfor overveje mulighederne for at ændre forretningsmodel og inddrage kommunerne i at finde alternativer. It-Arkitekturrådet bakkede op om, at det ville give god mening at genoverveje forretningsmodellen.

Samtidigt opfordrede It-Arkitekturrådet KOMBIT til at overveje sin retorik, hvor der kan være meget fokus på KOMBIT's behov frem for kommunernes mere direkte behov. Bl.a. er det ikke klart kommunikeret, om og hvordan kommunerne vil kunne trække på Serviceplatformen til egne services.

Bilag

Bilag 14: Præsentation - Status på arbejdet med fælles infrastruktur A.

Bilag 15: Præsentation - Status på arbejdet med fælles infrastruktur B.

7. Status på arbejdet med fælles snitflader (fast punkt)

Annette Due, KOMBIT.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager den mundtlige status til efterretning.

Drøftelse

Anette Due orienterede om aktuel status på arbejdet med fælles snitflader, som skal understøtte de aktuelle fælleskommunale udbud. Målet er en mere strømlinet, enkel forbindelsesstruktur imellem systemer. Der er tale om en fælles opgave, hvor mere end 400 snitflader skal transformeres. KOMBIT vil tage sig af ca. 80 % af disse. Ved de resterende 20 % er det op til den enkelte kommune at afklare, hvilke snitflader de gerne vil have med over i den fremtidige arkitektur, og stå for transformeringen af disse. KOMBIT vil på baggrund af anmodning fra kommunerne bearbejde gruppen med de resterende 20% yderligere, da der på kommunedagene blev identificeret flere snitflader, som i dag anvendes på tværs af kommuner.

På nyligt afholdte kommunedage gav deltagerne udtryk for, at de er bevidste om opgaven, og at drejebogen er omdrejningspunktet for arbejdet.

Annette Due orienterede videre om leverandørstrategi, og It-Arkitekturrådet spurgte ind til kategorien af snitflader, hvor KOMBIT forhandler, mens kommunerne selv skal indkøbe og betale snitfladen. Praksis vil være, at KOMBIT forhandler et tilbud og offentliggør det. Det er ikke obligatorisk for den enkelte kommune, at anvende det fælles tilbud.

Videre har KOMBIT inviteret en række udvalgte leverandører til møder, hvor formålet er at opnå hensigtserklæringer omkring samarbejde og compliance i forhold til de fælleskommunale systemer udviklet i KOMBIT regi. Ligeledes har KOMBIT et samarbejde med SKI med henblik på at sikre, at compliance i forhold til de fælles systemer skal indarbejdes i SKI 02.19, så leverandørerne bliver forpligtet.

Afslutningsvist orienterede Annette Due om tilpasning af organiseringen omkring snitfladearbejdet. Arbejdet med snitflader relateret til monopolbruddet og snitfladearbejde i regi af Klippekortet er nu samlet i ét projekt i KOMBIT med Sisse Bang som projektleder. Der vil blive oprettet en kommunal følgegruppe, som skal sikre inddragelse af bred viden og erfaringer i arbejdet. It-Arkitekturrådet spurgte ind til, hvordan kommunerne og KL er repræsenteret styregruppemæssigt, og her vil KOMBIT vende tilbage.

Bilag

Bilag 16: Præsentation - Status på arbejdet med fælles snitflader.

8. Sikkerhedsstandarder og – løsninger på sundhedsområdet

Esben Dalsgaard, NSI og Lars Nico Høghfeldt, Odense Kommune

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet drøfter rapporten, herunder tager stilling til arkitekturvision og det opstillede målbillede for fremtidig brugerstyring. Endvidere bedes rådet tage stilling til, hvilke kommunale tiltag, der eventuelt bør iværksættes i forlængelse af rapportens anbefalinger (videre analyser i forhold til kommunale støttesystemer, udarbejdelse af trust rammeværk, deltagelse i det videre fællesoffentlige arbejde, herunder pilotprojekt, etc.).

Beslutning

It-Arkitekturrådet bakkede om rapportens arkitekturvision, men lagde samtidigt vægt på, at arbejdet skal løftes op i et fællesoffentligt regi for at have bred relevans. Samtidigt er det centralt, at der igangsættes nogle konkrete pilotafprøvninger, hvor brugen af standarderne testes på tværs af sektorer, domæner og fagområder. Det er vigtigt, at kommunerne bliver en aktiv del af sådanne pilotafprøvninger. It-Arkitekturrådet gav sin fulde opbakning til, at der presses på i forhold til Digitaliseringsstyrelsen for at sikre, at det sker.

Drøftelse

Esben Dalsgaard redegjorde i overordnede træk for hovedkonklusionerne i analysen af sikkerhedsstandarder og – løsninger på sundhedsområdet. Rapporten har fokus på arkitektur- og systemdesignsstandarder snarere end organisatoriske standarder og giver et bud på en vision for en fremtidig brugerstyring. Hensigten er, at når vision og målarkitektur er fastlagt, skal det forankres i en national strategi og en national referencearkitektur. Sikkerhed kan ikke løses i de enkelte projekter, men skal løses fælles for at sikre tillid til autorisering og databeskyttelse. Det er vigtigt, at der bliver opbygget et tillidsrammeværk som skal danne sikkerhedsmæssigt grundlag for den tekniske referencearkitektur, og alt skal understøttes af fælles politikker og regler.

Der har traditionelt været et skisma mellem henholdsvis sundhedsvæsenets og kommunerne syn på og brug af standarder. Sundhedsvæsenet anvender gerne internationale standarder, der er særlige for sundhedsområdet, for at kunne indkøbe standardsystemer på et internationalt marked. Kommunerne lægger vægt på de tværgående sammenhænge på tværs af flere fagområder og har ikke de samme muligheder for at indkøbe standardsystemer på et internationalt marked.

Analysen konkluderer, at de eksisterende standarder indenfor henholdsvis sundhedssektoren og den kommunale sektor ligner hinanden meget, og hvis der justeres lidt i de fællesoffentlige OIO standarder, vil standarderne kunne spille sammen på tværs. Herved vil hospitalerne fortsat kunne handle på et

internationalt marked, og anvendelsen af internationale standarder vil betyde, at danske leverandører, som er compliant, vil kunne sælge deres løsninger uden for landets grænser.

It-Arkitekturrådet var meget positive overfor et tættere samarbejde omkring standarderne, men udtrykte samtidigt bekymring over, at arbejdet er udsprunget af sundhedsvæsenet. Rådet ser det naturligt, at sundhedsvæsenet er gået forrest på dette område, da området traditionelt har haft de skrappeste krav til sikkerhed for persondata, og da der samtidigt altid har været krav om mobilitet. Der er dog nu et behov for, at arbejdet bliver løftet op i et fællesoffentligt regi med en fællesoffentlig organisering, som varetager governance og sikrer løbende tilpasning og vedligehold af standarderne. Samtidigt er det centralt, at der igangsættes nogle konkrete pilotafprøvninger, hvor brugen af standarderne testes på tværs af sektorer, domæner og fagområder. Det er vigtigt, at kommunerne bliver en aktiv del af sådanne pilotafprøvninger. It-Arkitekturrådet gav sin fulde opbakning til, at der presses på i forhold til Digitaliseringsstyrelsen for at sikre, at det sker.

Bilag

Bilag 17: Præsentation - Sikkerhedsstandarder og –løsninger på sundhedsområdet.

9. SOR – Sundhedsvæsenets Organisationsregister

Indstilling

NSI beder Kommunernes It-Arktekturråd om at overveje, hvilken snitflade-løsning, de kan anbefale, at vi i fællesskab arbejder videre med. Der er forskellige løsninger i spil i forhold til integration med SOR, og NSI foretrækker en automatiseret og generisk løsning, som nævnt nedenfor i sagsfremstillingen.

Drøftelse

Grundet afbud fra NSI udgik dette punkt fra dagsordenen.

It-arkitekturrådet drøftede kort deres umiddelbare kommentarer til sagen. Rådet lagde vægt på, at SOR i grænseflader til kommunerne baserer sig på fællesoffentlige standarder.

11. Opfølgning på pilotafholdelse af kurser i arkitekturstyring

Per Strand, Strand & Donslund, og Pia Hansen, KL.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager orienteringen til efterretning.

Drøftelse

Pia Hansen og Per Strand gav en aktuel status efter, at pilot på både 1-dags kurset og 3-dages kurset i arkitekturstyring var afholdt. Generelt var der stor tilfredshed med kurserne.

Tilbagemeldingerne både under kurserne og i den afsluttende evaluering bar præg af, at deltagernes udgangspunkt var meget forskelligartet. Det var særligt tydeligt på 3-dages kurset, som er henvendt til arkitektprofiler, tekniske projektledere i kommunerne etc. Der var dog flere, som gav udtryk for, at selvom dette kursus tydeligt fokuserer på arkitekturstyring, kunne de godt have brug for en overordnet introduktion til de produkter, der anvendes, i selve arkitekturudarbejdelsen. Det kan derfor overvejes, om der evt. vil være behov for et særligt 1-dags modul, som fokuserer på arkitekturprodukterne, og på den korte bane at inkludere denne del på de tre-dages kurser, der vil blive afholdt i den nærmeste fremtid.

It-Arkitekturrådet bakkede op om, at der kan være behov for denne tilpasning, da der godt kan være tale om en generel udfordring. Vi må løbende følge op på erfaringerne og derudfra afklare, om der vil være behov for at skille introduktion til arkitekturprodukter ud i et særskilt modul. Det er vigtigt, at der også fremadrettet vil være en løbende dialog mellem arkitekturrådet, KIT@ og Strand & Donslund om yderligere behov.

Pia Hansen redegjorde videre for, at det er en risiko i forhold til udbredelsen af rammearkitektur tilgangen, at kernen i tilgangen og metoden ikke er tilstrækkelig dokumenteret. Arkitektressourcerne er bundet op i de løbende projekter, og den fælles viden er ikke i tilstrækkelig grad nedfældet i en grad, så den kan spredes på flere og flere aktører.

Det går godt med tilmeldinger til ordinære kurser i løbet af de næste måneder, hvor der er tilmeldt i alt 114 deltagere fordelt på 50 kommuner. Det er en tendens, at der er størst søgning fra kommuner øst for Storebælt.

Bilag

Bilag 19: Præsentation - Opfølgning på pilotafholdelse af kurser i arkitekturstyring.